

Jaarverslag Vereniging Wieringer Museum Jan Lont 2021

Inleiding

In het tweede coronajaar hebben we slechts 689 bezoekers kunnen ontvangen, dat is nog minder dan in het eerste coronajaar (824) en slechts een derde van het aantal bezoekers dat we gewend waren te ontvangen. Ook de groepsbezoeken, die de laatste jaren juist sterk in opkomst waren, zijn door de coronamaatregelen helaas sterk teruggelopen.

Op 31 december 2021 was het ledenbestand van de vereniging 366. Dat betekent een geringe toename ten opzichte van het jaar ervoor, maar we zullen flink aan de slag moeten om weer op de beoogde 500 leden uit te komen. Het aantal van 50 tot 60 actieve vrijwilligers is ongeveer gelijk gebleven.

Bestuur

In dit jaar zijn er geen wijzigingen geweest in de samenstelling van het bestuur. Doordat de Algemene Ledenvergadering door de coronamaatregelen niet door kon gaan, is de termijn van de zittende bestuursleden automatisch met een jaar verlengd. De enige wijziging is dat Paul Kühr officieel tot secretaris van de vereniging is benoemd. Dientengevolge was de samenstelling van het bestuur als volgt: André Lont, voorzitter; Jan Cazemier, penningmeester; Paul Kühr, secretaris; Henk Broer, redacteur van de Klepel en voorts de leden Thea Awater, Marthisca Lont en Janny Slotboom. Wil ten Brinke is als aspirant-bestuurslid enkele keren aanwezig geweest bij de bestuursvergaderingen. De notulen van die vergaderingen zijn bij toerbeurt geschreven door Marthisca Lont, Henk Broer en Paul Kühr.

Activiteiten

Dit jaar stond net als 2020 in het teken van de coronamaatregelen, waardoor de meeste activiteiten opnieuw geannuleerd moesten worden. Er stond veel op het programma, maar de voorbereidingen daarvoor konden helaas de prullenbak in: de start van het seizoen in maart, met de opening van de rijtuigenloods en de expositie van Jungmann, moesten geschrapt worden, net als de 1^e taandag en de Jaarvergadering van het museum. Ook de kick-off van het Stolpenproject kon

niet doorgaan.

Gelukkig hadden we wel inkomsten door de verhuur van de bezoekersruimte op elke dinsdag en donderdag aan Wonen plus Welzijn. De opening van de expositie van Maarten Jungmann kon alsnog in juni plaatsvinden, zij het alleen voor onze vrijwilligers.

Niet bij de pakken neer

Dat veel activiteiten werden geannuleerd weerhield ons er niet van om met de toekomst bezig te zijn. De rijtuigenloods werd gerealiseerd met daarin de permanente tentoonstelling *Op pad door dag en nacht* en de mooie videoruimte, waarin de film kan worden vertoond over de zonsondergang, de donkerte van de nacht met storende verlichting van de windmolens en de zonsopgang in het gebied rondom het museum. Achter in de tuin verscheen een Donkerte Belevingsplek in het kader van het project *De donkerte van het Waddengebied*. De opening hiervan was in bescheiden opzet, ook weer door de coronamaatregelen, in juni. Een dag na de opening hadden we een Open Dag voor de inwoners van Hollands Kroon.

Op zaterdag 30 oktober hebben drie oud-bestuurders iets over het ontstaan en de verdere

ontwikkeling van het museum verteld. Aansluitend werd een kunstwerk van kunstenaar Rutger Jan Bredewold onthuld, dat geplaatst is aan het begin van het nieuwe Planetenpad dat naar de Donkerte Belevingsplek leidt. Van deze bijeenkomst werd een filmverslag gemaakt dat later op Regio Noordkop en op Noordkop Centraal werd uitgezonden.

Taandagen

In juni kon gelukkig *De Dag van het Wad* doorgaan met het beschilderen van waddenschelpen, net als enkele groepsbezoeken, maar de 2^e taandag moesten we noodgedwongen annuleren. De 3^e taandag met kleine ambachten en de bijeenkomsten van de wolgroep gingen gelukkig wel door en in het naseizoen hebben we nog enkele groepen kunnen ontvangen. Al met al weer een teleurstellend seizoen als het om bezoekersaantallen gaat, maar we zijn er klaar voor om in het post-coronatijdperk weer volop aan de slag te gaan.

30-jarig bestaan

Eén van de hoogtepunten van het jaar was de viering van het 30-jarig bestaan van de vereniging met alle vrijwilligers en hun aanhang. Dat het museum niet echt geleden heeft onder de coronamaatregelen als het gaat om de betrokkenheid van onze vrijwilligers, bleek wel uit de grote opkomst die dag. Op maandag 25 oktober voeren we met ongeveer 90 genodigden met de MS Friesland over de Waddenzee naar Kornwerderzand en na de passage door de Lorentzsluizen over het IJsselmeer weer terug naar Den Oever. Aan boord kregen we een lunch en een uitgebreide uitleg bij de werkzaamheden aan de Afsluitdijk door Jan de Krijger, vrijwilliger in het Afsluitdijk-Waddencentrum.

Museumvereniging

Veel werkzaamheden hebben in het teken gestaan van ons streven om lid te worden van de Museumvereniging. Eén van de voorwaarden voor het lidmaatschap is dat wij voldoen aan de strenge kwaliteitseisen die de Museumvereniging aan musea stelt. Daarvoor moest het bestuur allerlei plannen (her)schrijven, zoals een Beleidsplan, Collectieplan, Informatieplan, Educatieplan en Veiligheidsplan. Deze plannen heeft het bestuur in het najaar bij de Museumvereniging ingediend en in april 2022 zal de officiële audit volgen. Dan zal blijken of wij in aanmerking komen voor de Museumstatus. Als dat volgens verwachting verloopt, zullen wij straks het enige museum in de gemeente Hollands Kroon zijn dat de museumstatus heeft. Dat betekent onder meer dat we meer landelijke bekendheid gaan krijgen en dat we ook bezoekers kunnen toelaten die gebruik willen maken van hun Museumkaart.

Collectieregistratie

Om lid te kunnen worden van de Museumvereniging is een degelijke registratie van de museumcollectie vereist. Dat is een enorme klus waarbij we extra hulp goed kunnen gebruiken. Na een oproep in de Klepel van oktober om te helpen bij deze registratie en bij het invoeren van de collectie in de beeldbank kwamen er veel reacties. De werkgroep is daardoor uitgebreid tot negen personen. Die zijn sindsdien in het depot en in de boerderij enthousiast bezig met het fotograferen en labelen van de objecten. Vervolgens plaatsen zij die foto's met een gedetailleerde beschrijving op de beeldbank. Het gaat hierbij om de registratie van alle ruim 5.500 objecten die het museum rijk is, inclusief die van de Kunstuitleen, variërend van het kleinste lepeltje tot en met het grootste rijtuig.

Tot zover Paul Kühr,
secretaris

Inleiding

Nog te weinig mensen weten dat in het voorjaar van 2018 in Hollands Kroon de Wieringer

Kunstuitleen van start is gegaan als onderdeel van het Wieringer Eilandmuseum Jan Lont. Op de website van het museum is een knop *kunstuitleen* met daaronder een rolmenu. Onder *collectie* zijn alle kunstwerken digitaal te bekijken en is er een mogelijkheid om een werk te reserveren, dat tijdens openingstijden afgehaald kan worden. De collectie bestaat grotendeels uit kunstwerken in bruikleen van de gemeente Hollands Kroon en voor een klein deel uit werken in eigendom van het Wieringer Eilandmuseum Jan Lont. Het team van de Wieringer Kunstuitleen wil grotere bekendheid bij een zo breed mogelijk publiek verwerven opdat meer mensen een kunstwerk komen lenen.

Geschiedenis Kunstuitleen

Bij het ontruimen van het gemeentehuis in Hippolytushoef werden in het archief een groot aantal kunstwerken aangetroffen, veelal van Wieringer kunstenaars, die grotendeels waren verworven in het kader van de Beeldende Kunstenaars Regeling (BKR). Daarnaast bevonden zich in het archief ook werken van kunstenaars die in de loop der jaren door de gemeente zijn aangekocht en/of geruild met andere gemeenten. Alle aanwezige kunstwerken zijn overgebracht naar Stroe, provisorisch gefotografeerd en naderhand beschreven.

In zijn toespraak tijdens de opening, zaterdag 4 april 2015, van de tentoonstelling 'Kunst Kijken op Stroe', werd door de toenmalige cultuurwethouder Frits Westerkamp benadrukt dat de in het Museum opgeslagen kunstwerken op Wieringen hoorden te blijven. In een eerder gesprek met de wethouder werd al door hem gesteld dat de collectie toegankelijk moest worden gemaakt voor een breed publiek. Tijdens dit gesprek en tijdens de opening viel regelmatig het woord KUNSTUITLEEN. Doordat Gerard van Nes reeds eerder een beeldbank had gerealiseerd, bedoeld om de collecties van musea e.d. digitaal op te slaan en de mogelijkheid die dhr. Van Nes ons bood om er een uitleensysteem aan te hangen, kon de Wieringer Kunstuitleen werkelijkheid worden.

Activiteiten in 2021

1. Zoals elk jaar lag de nadruk op onze *kernactiviteit*: het beheer en uitlenen van de collectie, het verwerken van de uitgeleende en teruggebrachte werken, terugbrengen in het depot en het online uitleensysteem, de incasso van de leengelden via de Rabobank, in overleg met de penningmeester van het museum, verslaglegging van de activiteiten naar het bestuur, tweemaal per maand aanwezig zijn om gereserveerde werken op te zoeken en uit te lenen, en teruggebrachte werken in te nemen. Het aantal uitgeleende werken dit jaar kwam uit op een totaal van 50. Elke maandagmorgen kwamen wij bijeen voor overleg, het uitzoeken van werken die hersteld moesten worden en om ze gereed te maken voor verzending naar het atelier in Harskamp en het controleren van het depot op aanwezigheid en de juiste plaats van de werken. Hierbij dient aangetekend te worden dat deze werkzaamheden het afgelopen jaar vaak geen doorgang konden vinden met dank aan het corona-monstertje.

2. Een belangrijk deel van onze tijd ging zitten in het afronden van het stappenplan voor de thematentoonstelling over de schilder Maarten Jungmann. In 2021 was het 100 jaar geleden dat de schilder *Maarten Jungmann* enige tijd op het toenmalige eiland Wieringen woonde en werkte. Hij vervaardigde ter plekke ruim 20 schilderijen. Het Wieringer

Opening van de Jungmann-expositie, 12 juni 2021

Eilandmuseum Jan Lont beschikt over 22 werken van Jungmann: tekeningen, schetsen,

voorstudies en een olieverf. Reden te meer om aan deze min of meer vergeten kunstenaar de aandacht te besteden die hij onzes inziens verdient. Bij het voorbereiden van de expositie kwamen wij in contact met de Jungmann-kenners en -verzamelaars Buck Goudriaan (Leiden) en Dick Balkenende (Katwijk), die zeer enthousiast waren over ons voornemen. Zij

waren graag bereid ons te helpen met hun expertise. Maarten Jungmann is geboren te Rotterdam op 7 september 1877. Hij woonde en werkte in Rotterdam, Noordwijk en Leiden, waar hij is overleden op 9 december 1964. Hij is opgeleid aan de Academie voor Beeldende Kunsten te Rotterdam. Hij schilderde, tekende, etste en lithografeerde figuren, landschappen, stilleven en zeegezichten, enz. Het was de bedoeling de expositie begin april 2021 te openen, maar door de corona-perikelen moest dat uitgesteld worden tot 12 juni 2021. Gelukkig kon de tentoonstelling geprolongeerd worden tot maart 2022.

3. In de voorgaande jaren waren wij een reeks interviews begonnen met kunstenaars van wie wij een of meer werken in de collectie hebben: Piet Lont, Gea Karhof, Hilco Visser. In april 2019 had het team *Kunstuitleen* een gesprek met de Wieringer beeldend kunstenaar Jeroen Schuller. Hij vertelde toen dat zijn kunstvriendin Wies Plasschaert in 1992 op Stroe was komen wonen, waar zij samen met hem en Frans Hage de Stichting *Zenith* oprichtten. Op en rond haar toenmalige boerderij aan de Stroeërweg 18 organiseerden zij tweemaal een zomerse kunstmanifestatie. Voor de kunstmanifestatie RIMPELING, *herinneringen aan een verloren eiland* (3 juli t/m 28 augustus 1994), waren vijftien kunstenaars uitgenodigd om te reageren op het eigene van de Wieringer samenleving en het Wieringer landschap. Hun bijdragen werden opgenomen in de catalogus *Rimpeling* (1994).

Zij wilde graag door ons geïnterviewd worden en was zelfs bereid ons een aantal van haar werken te schenken. Vier versies van 'De kei van Oosterklief' en twee min of meer abstracte schilderijen maken thans deel uit van onze collectie. Ze staan op de beeldbank en kunnen uitgeleend worden.

Helaas is het voorgenomen gesprek, na een aantal malen uitgesteld te zijn wegens de broze gezondheid van de kunstenaar, definitief afgesteld. Op 3 november 2021 is zij toch nog vrij plotseling overleden. Zij ruste in vrede.

4. *Publicaties*. Ter gelegenheid van de Jungmann-expositie is een boekje over deze schilder

gepubliceerd, een herdruk van het biografisch artikel van Buck Goudriaan dat oorspronkelijk het licht zag in het *Leids Jaarboekje* van 2014. Het is te koop in het museum voor het luttele bedrag van € 5,-

In het kader van voornoemde tentoonstelling hebben wij een aantal artikelen gepubliceerd over Jungmann en het Wieringer landschap, aanvankelijk in de *Wieringer Courant* en later, nadat deze krant helaas ter ziele is gegaan, in de *Klepel* en het *Wieringernieuws* op internet. Het laatste van deze reeks is in 2021 uitgekomen: *De ruilverkaveling van 1946* van de hand van ervaringsdeskundige Jan Rotgans van Stroe.

Toekomstige activiteiten

Afgezien van de kernactiviteiten hebben wij ons voorgenomen te gelegener tijd een nieuwe expositie te organiseren. Ook staat op de rol kunstenaars van Wieringen en omstreken te vragen enkele werken te selecteren, die uitgeleend en, indien gewenst, op grond van een alsdan op te zetten spaarsysteem, gekocht kunnen worden. Ook dienen wij onze pr-activiteiten op enigerlei wijze te intensiveren, teneinde het aantal leners omhoog te brengen. Samenwerking met andere culturele organisaties op Wieringen staat ook op ons verlanglijstje.

Namens het team *Wieringer Kunstuitleen*,
Fred van Putten